

Aan Provinciale Staten Drenthe

Drenthe moet handhaven bij 18 lelietelers

Drenthe, 8-okt-2025

Met deze brief willen wij u attenderen op de recente rechterlijke uitspraak inzake de lelieteelt in Drenthe. De Raad van State heeft na een jarenlang juridisch traject in april jl. geconcludeerd dat voor lelieteelt een natuurvergunning vereist is. De rechtbank Noord Nederland bevestigt deze week dat sierteelt, waaronder het project de Drentse lelie, zonder natuurvergunningen van telers een wetsovertreding is.

Als reactie op een handhavingsverzoek van Meten=Weten (samen met de Natuurbeschermingswacht) van de vergunningsplicht van 18 bollentelers, had GS geantwoord dat het verzoek niet specifiek genoeg was en dus niet zou worden behandeld.

Omdat we het niet mee eens waren met de afwijzing hebben wij verzocht om een voorlopige voorziening bij de rechtbank. Op 2 oktober 2025 heeft de rechtbank Noord-Nederland uitspraak gedaan. De uitspraak en de gevolgen hiervan worden in deze brief met bijlage besproken. Lees de uitspraak hier, [ECLI:NL:RBNNE:2025:3969](#).

De rechtbank geeft aan dat het handhavingsverzoek toch moet worden behandeld door de provincie en geeft daarbij een aantal inhoudelijke overwegingen mee. Deze inhoudelijke overwegingen zijn zeer helder. De essentie is dat de 18 telers alleen bollen mogen verbouwen als ze een vergunning hebben. De provincie moet handhaven en weet ook om welke telers en locaties het gaat, zegt de rechtbank. De provincie geeft ze namelijk 750.000 euro subsidie.

Meten=Weten heeft reeds 62 stoffen in Natura 2000-gebieden aangetroffen. Hierbij zijn stoffen die uitsluitend uit landbouwkundig gebruik komen. Doordat telers hun middelengebruik niet bekend maken, is het onbekend welk deel van de gebruikte middelen dit veroorzaakt. Ook is het denkbaar dat een stof, ondanks hun voorkomen in Natura 2000-gebieden daar geen schade aanricht. Telers, al dan niet in collectief, zullen onderzoek moeten (laten) doen welke middelen schade aan de natuur kunnen veroorzaken.

Wij gaan er vanuit dat GS nu spoedig de wet gaat handhaven en gaat zorgen dat de 18 telers over een natuurvergunning gaan beschikken, en als dat niet lukt bloembollenteelt met chemische bestrijdingsmiddelen niet mogelijk is. Nader onderzoek naar de effecten van de gewasbeschermingsmiddelen is daarom een prioriteit.

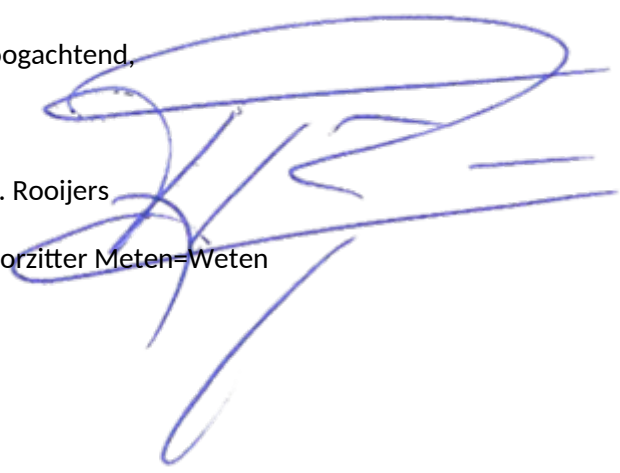
METEN = WETEN

We gaan er van uit dat komend teeltseizoen de provincie handhaaft dat alleen nog gewasbeschermingsmiddelen kunnen worden gebruikt die aantoonbaar géén schadelijke effecten op de Natura-2000 gebieden hebben. Dát was de uitspraak van de Raad van State op 2 april 2025.

Hoogachtend,

F.J. Rooijers

Voorzitter Meten=Weten

A large, stylized handwritten signature in blue ink, likely belonging to F.J. Rooijers, is written over the text.

Achtergrond:

Het verzoek is als volgt: de provincie moet handhavend optreden door een natuurvergunning te eisen van de 18 lelietelers die telen in Drenthe én een subsidie krijgen van de provincie voor het project Drentse lelie. Er bestaat een noodzaak voor een natuurvergunning omdat anders niet uit te sluiten is dat er sprake kan zijn van significante achteruitgang van Natura 2000-gebieden.

De provincie Drenthe heeft het verzoek afgewezen, omdat ons verzoek niet concreet genoeg zou zijn. Drenthe wilde dat wij percelen zouden noemen.

We hebben daarom een voorlopige voorziening gevraagd bij de rechtbank. Die heeft het verzoek op formele gronden afgewezen, omdat "een voorziening inhoudend dat de aanvraag in behandeling moet worden genomen (is) naar z'n aard niet voorlopig". Maar een nadere bestudering van de uitspraak laat zien dat de uitspraak wel grote gevolgen heeft: de provincie moet het handhavingsverzoek wel in behandeling nemen met een aantal heldere overwegingen van de rechtbank die het lastig maken voor de provincie om bollenteelt met chemische bestrijdingsmiddelen toe te staan en om een grote subsidie te geven aan partijen die niet over een vergunning beschikken.

Uit de uitspraak van de rechtbank:

"5. De voorzieningenrechter komt tot het voorlopig oordeel dat het bestreden besluit onrechtmatig is en dat de aanvraag door het college in behandeling moet worden genomen."

Dit betekent dat het afwijzen van het verzoek om handhaving niet had gemogen. Drenthe moet het verzoek alsnog inhoudelijk behandelen.

Onder 5.1 in de uitspraak komen nog een paar belangrijke punten aan de orde:

"De verzoeker om handhaving draagt niet de bewijslast voor een (dreigende) overtreding. In beginsel ligt de onderzoeksplicht bij het bestuursorgaan.' Uit de casuïstische handhavingsjurisprudentie leidt de voorzieningenrechter af dat het volstaat als de verzoeker om handhaving enig aanknopingspunt biedt voor onderzoek door het bestuursorgaan."

Dit betekent dat het noemen van bedrijven voldoende is. Nu kan en moet de provincie Drenthe de eerste stap zetten in een handhavingsprocedure, namelijk onderzoeken of er sprake is van een overtreding.

"5.2. De lelietelers die zijn genoemd in het handhavingsverzoek ontvangen van de provincie Drenthe subsidie voor lelieteelt. Daarmee acht de rechtbank het voldoende aannemelijk dat de telers op gronden in Drenthe (gaan) telen. Dat gebeurt op jaarlijks wisselende percelen. Juist dat gegeven maakt het voor verzoeksters lastig om aan te geven welke percelen het betreft. Het bestuursorgaan is juist wel in staat daar onderzoek naar te doen. Gelet op de bevoegdheden van haar toezichthouders in artikel 5: 15 en verder van de Awb. Daarbij betreft de voorzieningenrechter ook de verplichting van de gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen in artikel 67 van Europese Verordening 1107/2009 om een registratie bij te houden van gebruikte middelen."

Het vuurwerk zit in de verwijzing naar artikel 67. De eerdere afspraak van Drenthe met de telers "*In geen enkel geval komen spuitgegevens in het openbaar*" is niet meer vol te houden. De provincie moet nu voor de natuurvergunning de spuitgegevens opvragen die daarmee openbaar worden of uitgaan van de worst-case benadering en teelten waar pesticiden worden gebruikt, stoppen.

"5.3. [...] Uit het handhavingsbeleid en het verhandelde ter zitting maakt de voorzieningenrechter op dat het college van mening is dat alle lelieteelt in de provincie in beginsel vergunningplichtig is — bij gebrek aan onderzoek waarmee significante effecten kunnen worden uitgesloten en tenzij het gaat om 'een en dezelfde handeling' waarvoor toestemming bestond op de aanwijfsdatum van de betrokken Natura2000-gebieden."

De provincie zit nu met de vraag: kunnen we nog wel 750.000 euro subsidie uitkeren aan initiatiefnemers die een vergunningplicht, maar geen vergunning, hebben.

Concluderend: ons verzoek om voorlopige voorziening is afgewezen, maar de opdracht en bevindingen van de rechtbank zijn vérstrekkend. De uitspraak is daarom weer een grote stap in de richting van sierteelt zonder gebruik van schadelijke pesticiden.